

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 270/2018-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Zdenkou Hruškovou, advokátska kancelária, Makovického 7, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017 porušené boli.

2. Okresnému súdu Žilina prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Žilina je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Zdenky Hruškovej, advokátska kancelária, Makovického 7, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 270/2018-13 z 15. augusta 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 4 Tdo 82/2015 z 26. septembra 2017 zrušil

rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To 49/2015 z 23. júna 2015 a rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 T 96/2014 z 5. februára 2015, pretože bol porušený zákon v neprospech sťažovateľa (Trestný poriadok v znení účinnom do 31. decembra 2005, pozn.).

3. Po skončení dovolacieho konania bol spis v trestnej veci doručený okresnému súdu 2. októbra 2017 a konaniu bola pridelená nová spisová značka 22 T 117/2017, pričom ide o jedno a to isté konanie, v ktorom bola podaná na sťažovateľa 12. júla 2004 obžaloba.

4. Sťažovateľ namieta prietahy v konaní, keďže okresný súd nekoná ani na základe jeho návrhov na predbežné prerokovanie obžaloby zo 16. marca 2018 a 23. apríla 2018 a ani na základe jeho sťažnosti podanej predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr S 147/2018 z 31. mája 2018 uviedol, že sťažnosť nepovažuje za podanú dôvodne a vo veci sa koná. Predseda okresného súdu tiež uviedol, že *„nie je v silách jedného sudcu konať súbežne vo všetkých pridelených veciach a nemôže sťažovateľovu kauzu uprednostniť pred inými už rozpojdnávanými, pričom o predpokladanom termíne pojednávania sa uviedlo, že by malo k nemu dôjsť v III. až IV. štvrtroku 2018“*.

5. Sťažovateľ vidí v postupe okresného súdu porušenie svojich označených základných práv, a preto navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017 porušené boli, prikázal okresnému súdu konať v predmetnom konaní bez zbytočných prietahov a domáha sa aj priznania finančného zadosťučinenia v sume 2 500 € z dôvodov uvedených v sťažnosti a úhrady trov konania.

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom sp. zn. 1 Spr S 266/2018 z 2. októbra 2018 a právna zástupkyňa doplnila sťažnosť podaním z 15. októbra 2018. Neskôr podala tiež

stanovisko z 31. októbra 2018 k predmetnému vyjadreniu okresného súdu, ktoré doručila ústavnému súdu 5. novembra 2018.

6.1 Predseda okresného súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní uviedol:

„Vo veci ústavnej sťažnosti..., Vám predkladám vyjadrenie zákonnej sudkyne, z ktorého sú zrejmé vykonané procesné úkony s prílohou, ktorou je list sudcov trestného úseku Okresného súdu Žilina k rukám ministra spravodlivosti SR a kompletný spisový materiál sp. zn. 22T/117/2017.

Uvádzam, že k vyjadreniu sudkyne nemám viac čo doplniť.

V danej trestnej veci je určený termín hlavného pojednávania na deň 27.11.2018...“

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bolo podanie sudcov okresného súdu zo 6. júna 2017 ministromi spravodlivosti Slovenskej republiky, v ktorom upozornili *„na dlhodobu neudržateľný stav na trestnom úseku na Okresnom súde Žilina“*, hlavne na dlhodobú personálnu poddimenzovanosť v počte sudcov, ale aj ostatných pracovníkov, ako aj vyjadrenie zákonnej sudkyne z 27. septembra 2018, v ktorom sa uvádza:

„K ústavnej sťažnosti na prietahy v konaní podanej obžalovaným [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 22T/117/2017 uvádzam, že vzhľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní sp. zn. 4Tdo/82/2015 zo dňa 26.9.2017, ktorý zrušil rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 3T/96/2004 z 5.2.2015, ako aj rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 To/49/2015 zo dňa 23.06.2015, bolo Okresnému súdu Žilina prikázané, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Pri viazanosti rozhodnutím nadriadeného súdu je potrebné opätovne vykonať dôkazy tak, ako to nariadil NS SR.

Dňa 12.7.2004 Okresná prokuratúra v Žiline pod č. 2Pv 65/04 podala obžalobu na obvineného [REDAKOVANÉ] pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006 a pre trestný čin znásilnenia podľa 241 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 1.1.2006.

Opatrením predsedu Okresného súdu Žilina zo dňa 9.11.2007 č.1 SprR 458/07 bola trestná vec 3T/96/2004 pridelená podľa rozvrhu práce prostredníctvom generátora predsedníčke senátu JUDr. Erike Bebčákovej. Trestná vec bola po rozsiahlom dokazovaní

a najmä obštrukčnom konaní obžalovaného právoplatne ukončená v roku 2015. Obžalovaný podal dňa 8.10.2015 prostredníctvom obhajkyne dovolanie, o ktorom bolo rozhodnuté 26.9.2017, spis bol vrátený Okresnému súdu Žilina dňa 2.10.2017. I keď Najvyšší súd SR nariadil doplniť dokazovanie, je otázne, v akom rozsahu bude vec nakoniec prejednaná. Z dôvodu uplynutia funkčného obdobia už pôvodné prísediace nie sú aktívne, teda bude konanie vykonávané v novom zložení senátu. Súd s poukazom na zmenu v zložení senátu v osobách prísediacich môže postupovať v zmysle § 219 ods. 2 Tr. por. Stanovisko obžalovaného k súhlasu so zmenou prísediacich bude súdu známe až v čase konania hlavného pojednávania, avšak vzhľadom na jeho predchádzajúci postoj ku konaniu a doterajšie správanie (napr. aj v konaní vedenom na OS Žilina pod sp. zn. 5T/143/2005), je dôvodný predpoklad, že hlavné pojednávanie bude musieť súd vykonať opäť v celom rozsahu podľa ustanovení Trestného poriadku zák. č. 141/1961 Zb. v znení účinnom do 31.12.2005, bez ohľadu na práva poškodenej osoby, nebyť vystavovaný druhej viktimizácii.

Trestná vec je zapísaná pod novou spisovou značkou 22T/117/2017 a boli v nej vykonané nasledovné úkony (pre prehľadnosť uvádzam aj návrhy obžalovaného):

- dňa 02.10.2017 - doručenie spisu 3T/96/2004 s rozsudkom NS SR zo dňa 26.09.2017 pridelenie spisu do senátu 28 T pod sp. zn. 22T/117/2017

- dňa 06.10.2017 podanie námietky zaujatosti obžalovaným [REDACTED]

- dňa 16.02.2018 pokyn na doručovanie zásielky poškodenej cez 00 PZ a pokyn pre VSU k vypracovaniu výzvy a poučeniu obžalovaného k obhajobe (zvolenie/ustanovenie obhajcu)

- dňa 26.02.2018 vypracovaná výzva, poučenie o povinnej obhajobe

- dňa 27.02.2018 oznámenie OR PZ o neúspešnom doručovaní súdu poškodenej

- dňa 16.3.2018 žiadosť obžalovaného o predbežné prejednanie obžaloby,

- dňa 19.3.2018 oznámenie obžalovaného a žiadosť o ustanovenie obhajkyne

JUDr. Zdenky Hruškovej,

- dňa 06.04.2018 opatrenie o ustanovení obhajcu,

- dňa 23.04.2018 návrh obž. na predbežné prejednanie obžaloby č. l. 2539-2540

- dňa 4.5.2018 doplnenie návrhu na predbežné prejednanie obžaloby č. l. 2542

- dňa 2.8.2018 žiadosť OR PZ Žilina o zaslanie rozsudku OS Žilina zo dňa 5.2.2015 vo veci trestného oznámenia oznamovateľa [REDAKOVANÉ] na sudkyňu OS Žilina

- dňa 13.08.2018 určenie termínu hlavného pojednávania na 27.11.2018 s upovedomením, že podľa § 32 ods. 6 Tr. por. sa o námietke zaujatosti podanej obžalovaným nekoná

- opakované doručovanie predvolania na hlavné pojednávanie a rozhodnutia NS SR poškodenej [REDAKOVANÉ] a svedkovi [REDAKOVANÉ], dňa 14.09.2018 a 18.09.2018, zisťovanie inej doručovacej adresy poškodenej a svedka.

Obžalovaný dňa 4.5.2018 podal k rukám predsedu súdu sťažnosť na prietahy v konaní zapísaná je pod 1 SprS 147/2018. vo svojom vyjadrení som uviedla dôvody, pre ktoré vo veci nebolo rozhodnuté a na týchto trvám v celom rozsahu.

Svoj postoj k súdom obžalovaný deklaroval počas vedenia trestného konania pod sp. zn. 3T/96/2004 podávaním množstva námietok, žiadostí, sťažností, trestných oznámení, príp. žalôb voči konajúcim sudcom a v tomto pokračuje aj v súčasnosti napr. podaním námietky zaujatosti voči sudkyňi, či podaním trestného oznámenia.

Ustanovenie § 32 ods. 6 Tr. por. č. 301/2005 Z. z. v platnom znení upravuje zákonný postup pri podaní námietky zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o námietke rozhodnuté. Obžalovaný podal dňa 6.10.2017 námietku zaujatosti pre nepriateľský postoj sudkyne k jeho osobe. K dôvodom postupu súdu uvádzam, že obžalovaný na mňa, ako zákonnú sudkyňu, podával námietky zaujatosti pre nepriateľský postoj v prejednávanej veci pôvodne vedenej pod sp. 3T/96/2004 napr. dňa 18.11.2008, 24.06.2008, 24.09.2009, 24.03.2010, 01.07.2010, 10.03.2010 atď., teda je zrejmé, že obžalovaným deklarovaný nepriateľský postoj k jeho osobe nie je novým dôvodom v zmysle § 32 ods. 6 Tr. por.

Obžalovaný sa podľa vlastných vyjadrení opakovane domáha predbežného prejednávania obžaloby v zmysle § 186 písm. c/ Tr. por., uvedené však súd nie je povinný riešiť nariadením termínu verejného zasadnutia, pretože v zmysle daného ustanovenia predseda senátu nariadi predbežné prejednanie obžaloby, ak má za to, že sú na to splnené zákonom stanovené podmienky. V danom prípade k takémuto záveru predsedníčka nedospela a nariadila termín hlavného pojednávania. O tom, že súd nevyhovел návrhu

obžalovaného a obhajkyne na nariadenie termínu VZ, zákon neukladá povinnosť vyhotoviť rozhodnutie, ani zasielať stanovisko súdu k ďalšiemu postupu.

Každý má právo na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov a ako sudca mám právo na pridelovanie vecí v takom počte, aby som ich mohla prejednať bez prietahov, uvedené však objektívne nie je zabezpečené, na čo boli vedenie súdu ale aj Ministerstvo spravodlivosti SR upozorňované (vyjadrenia k Spr. list MS SR). Okresný súd Žilina je súdom konajúcim v trestných veciach v zmysle § 16 ods. 1 Tr. por., čomu zodpovedá aj rozsah vybavovanej agendy, vrátane nariadenej pracovnej pohotovosti v pomerne krátkom časovom intervale. Pridelené dva pojednávacie dni v týždni využívam, termínovo ich mám obsadené cca 3-4 mesiace vopred. Pri reálnom stave trestného úseku a jeho obsadenosti sudcami nie je možné súbežne vykonávať úkony vo všetkých pridelených trestných veciach, pričom špecifikom trestnej agendy je, že sudca musí prednostne prejednávať väzobné veci bez ohľadu na dátum ich pridelenia. Počet vecí pridelených do senátu 28 T, ich skladba, počet pojednávacích dní, ich využitie, počet rozhodnutí väzobných aj neväzobných je objektivizovaný v príslušných súdnych registroch.

Sťažnosť na prietahy v konaní považujem za nedôvodnú, sťažovateľ sa domáha úkonov súdu - rozhodnutia o námietke, nariadenia verejného zasadnutia, hlavného pojednávania. Hlavné pojednávanie bolo nariadené dňa 13.8.2018 a obžalovaný bol upovedomený o procesnom postupe súdu v prípade podanej námietky zaujatosti.“

6.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa v stanovisku z 15. októbra 2018 doplnila sťažnosť podaním, v ktorom uviedla:

„V rámci štúdia spisu na Okresnom súde Žilina dňa 3.10.2018 sťažovateľ zistil zo súdneho spisu, že na č. l. 2547 sa nachádza prípis súdu, z ktorého vyplýva, že ku dňu vyhotovenia prípisu, t. j. dňa 13.8.2018, nebol ešte kreovaný kompletný senát, ktorý by mohol vo veci konať a rozhodovať. V rámci prípisu je uvedené iba meno jednej prísediacej, a to p. Dzúrikovej. Čo sa týka ďalšieho obsahu spisu, teda od č. l. 2548 až 2582, ich obsahom nebol žiadny dokument, z ktorého by vyplývalo stanovenie druhého prísediaceho. Teda je evidentné, že ani ku dňu 3.10.2018 nebol určený ďalší prísediaci. Za tohto stavu nie je možné, aby dňa 27.11.2018 hlavné pojednávanie riadne prebehlo, hoci predvolanie na daný termín bolo obhajkyňi doručené ešte 20.8.2018, teda kedy nebol schopný súd konať,

čo trvá naďalej. Preto tak, ako už bolo uvedené v predošlých podaniach, je možné považovať vytýčenie termínu pojednávania iba za formálny úkon zo strany súdu, ktorými úkonom neboli odstránené prietahy v konaní, nakoľko na danom pojednávaní za a stavu nevytvoreného kompletného senátu nie je možné ani konať, ani rozhodovať. Uvedené len potvrdzuje, že prietahy v konaní stále trvajú, stále existuje stav právnej neistoty na strane sťažovateľa. O čom svedčí aj fakt, že súd doteraz nemohol vykonať žiadne relevantné úkony vo veci, ako napr. rozhodovať o návrhoch sťažovateľa, napr. na predbežné prejednanie obžaloby, ani o iných návrhoch.“

6.3 Právna zástupkyňa podaním z 31. októbra 2018 reagovala na vyjadrenie predsedu okresného súdu (bod 6.1) takto:

„Z vyjadrenia súdu. ako aj jeho príloh a v spojení s vyjadrením predsedu súdu z 31.5.2018, zn. 1SprS/147/2018 k mojej sťažnosti na prietahy, možno vyvodit', že samotný súd si je vedomý prietahov v mojej trestnej veci. i keď" sa snaží odkláňať od uvedeného pozornosť s poukazom na také okolnosti, ktoré s prietahmi vo veci č.k. 22T/117/2017 nijako nesúvisia, ako napr. na moje postupy v konaní - napr. podanie námietky zaujatosti, či návrhu na prešetrenie veci orgánmi činnými v trestnom konaní, či nedošlo k spáchaniu trestného činu predsedníčku senátu v rámci konania v mojej trestnej veci. čo je realizáciou mojich práv daných zákonom a uplatňovanie práv nemôže byť nikomu na ujmu a tieto nespôsobili nijaké prietahy a nezapríčinili, že doteraz nebol konaní č.k. 22 T/117/2017 učinенý v podstate žiadny relevantný úkon. čo je zo súdneho spisu úplne jednoznačné. Tvrdenia tohto typu považujem za snahu o diskreditáciu mojej osoby v tomto konaní na ústavnom súde a to sa týka aj vyjadrení súdu nižšie uvedených.

Súd poukazuje na moje údajne obštrukčné konanie v predošlom konaní č.k. 3T/96/2004 - jednak to nesúvisí s touto sťažnosťou, pretože ide o úplne iný časový úsek konania - tu sa rieši obdobie po 2.10.2017, zároveň považujem za potrebné uviesť, že z mojej strany nešlo o žiadne účelové vykonávanie úkonov s cieľom vyvolania obštrukcie, ktorou by som nič kladné nezískal, ale z mojej strany išlo o snahu domôcť sa spravodlivého a objektívneho rozhodnutia s použitím zákonných prostriedkov, ktoré mi dáva k dispozícii náš právny poriadok. Naopak, súd som ešte počas 1. st. konania upozorňoval na jeho nezákonný postup, ktorý bol neskôr dôvodom zrušenia jeho rozhodnutia, avšak súd v čase,

kedy sa ešte dalo zabrániť tejto nezákonnosti, nebral uvedené vôbec na zreteľ, postupoval naďalej nezákonne a tým prispel sám k celkovej dĺžke konania a zrušeniu rozhodnutia. Uvedené si mal súd zvážiť hlavne v súvislosti s rozsiahlosťou dokazovania, na ktorú poukazuje aj vo svojom vyjadrení, resp. s druhotnou viktimizáciou údajnej poškodenej, no neberie do úvahy, akými stavmi prechádzam ja pri tejto neistote trvajúcej prinajmenšom od r. 2004.

Nie je zrejmé odkiaľ sa môže zodpovedne vyjadrovať sudkyňa konajúca v trestnej veci č.k. 22T/117/2017, ako som a správal v konaní č.k. 5T/143/2005, v ktorej veci nevystupovala ako zákonná sudkyňa a navyše v ktorej došlo počas konania k úmrtiu prisediacej sudkyne, ale je zrejmé, aký postoj zaujíma apriori k realizácii mojich práv, pričom z vyjadrenia možno nepriamo vyvodit', že pokiaľ by som nedal súhlas na postup podľa § 219 ods. 2 Tr. por. č. 141 1961 Zb.. bolo by to tiež považované z jej strany za moje údajne obštrukčné správanie, čomu tak nie je. Ved' zákonodarca by bezdôvodne nezakotvil povinnosť súdu vykonať hlavné pojednávanie znovu po zmene zostavenia senátu. Na túto skutočnosť ma doteraz súd nedotazoval. hoci mal na to časovaný priestor a je to jeho povinnosť a s dôrazom na prípravu hlavného pojednávania. Súd si je vedomý toho, že pokiaľ by som s uvedeným nevyslovil súhlas, musel by odznova vykonať celé konanie čo, ako sám uvádza, je otázka rozsiahleho dokazovania a ani to ho neprimälo začať čo najskôr konať vo veci, naopak ani tohto času ešte nie je senát kreovaný, teda nie je spôsobilý konať vo veci a tento stav trvá už vyše roka, od kedy bol spis vrátený súdu po skončení dovolacieho konania. S týmto úzko súvisí aj to, že o mojej námietke zaujatosti nemohlo byť t. č. rozhodnuté, a to ani tak, že o námietke sa nekoná, keďže súd má rozhodovať v senáte a ten ešte neexistuje (čo zakladá opäť dovolací dôvod), čo je ďalšia vec. na ktorú poukazujem v súvislosti s rozhodnutím o danej námietke popri tom. Čo som už uviedol v doplnení ústavnej sťažnosti zo dňa 27.8.2018, že námietka nebola a ani nemohla byť založená na tých istých dôvodoch, čo predošlá, ale na iných - nezákonnom postupe sudkyne v konaní potvrdenom dovolacím súdom...

Je síce pravdou, že je na zvážení súdu, či dôjde k predbežnému prejednaniu obžaloby, pričom z vyjadrenia vyplýva, že súd k takému záveru nedospel, avšak ja som presvedčený o tom, že súd je viazaný právnym názorom súdu vyššieho stupňa, v tomto prípade odvolacieho v otázke právnej kvalifikácie skutku a z uznesenia Krajského súdu v

Žilina zo dňa 14.11.2005, sp. zn. I To 283/05 na str. 5 vyplýva, že skutok pod bodom 3/ obžaloby nie je trestným činom a nie je ani dôvod na postúpenie veci inému orgánu. Je teda evidentné, že 14 rokov som stíhaný za skutok, ktorý ani nemožno považovať za trestný čin a sudkyňa odmieta o tomto rozhodnúť, podľa mňa nezákonne, nakoľko ochrana mojich práv, a to napr. garantovaných aj Dohovorom... v čl. 6 ods. 1, by bola zabezpečená práve v rámci predbežného prejednávania obžaloby v zmysle § 186 písm. c) Tr. por. č. 141/1961 Zb. najmä v súvislosti so skutkom uvedeným pod bodom 3/ obžaloby v spojitosti s § 172 ods. 1. písm. b) Tr. por. č. 141/1961 Zb. a následne rozhodol v súvislosti s týmto skutkom pod bodom 3/ obžaloby tak, že v zmysle § 188 ods. 1, písm. c) Tr. por. č. 141/1961 Zb. trestné stíhanie v časti týkajúcom sa daného skutku zastaví, nakoľko sú tu okolnosti uvedené v § 172 ods. 1, t.j., že daný skutok nie je trestným činom a nie je dôvod ani na postúpenie veci. Takýto postup je nie iba potrebný, ale nevyhnutný k tomu, aby došlo k zákonnému rozhodnutiu v mojej trestnej veci s ohľadom na názor krajského súdu.

Výpočet úkonov vykonaných vo veci č.k.22T/l 17/2017, ktoré uvádza súd. nie sú úkonmi smerujúcimi k odstráneniu stavu mojej právnej neistoty, v podstate nejde o žiadne odborne náročné úkony, ale v podstate o administratívne, ktorých realizácia nemôže zaberat' vyše roka, pričom tieto úkony, ako ich označuje súd, uvedené pod 14-timi odrážkami ani nie je možné všetky považovať za úkony súdu. ale poťažne tie, ktoré sú uvedené pod odrážkou 5 - výzva a poučenie o povinnej obhajobe, odrážkou 9 - opatrenie o ustanovení obhajcu, odrážkou 13 - určenie termínu pojednávania, avšak ani tieto nesmerujú k odstráneniu právnej neistoty ohľadne rozhodnutia v mojej veci.

Sudkyňa sa odvoláva na svoje vyjadrenie, ktoré je obsiahnuté v rámci vyjadrenia predsedu súdu z 31.5.2018, zn. 1SprS/147/2018 k mojej sťažnosti na priedahy, pričom poukazuje na to, že moja trestná vec bola nanovo zapísaná pod sp. zn. z r. 2017 a ona koná a rozhoduje v starších kauzách, teda spreď r. 2017. Uvedené svedčí o priedahoch a o tom, že moja trestná vec bola dávaná do úzadia a že sa prehliadalo, že obžaloba bola podaná na súde už r. 2004 a ide o jedno a to isté súvislé konanie a nie nové. Takéto odôvodnenie súdu možno považovať za irelevantné z hľadiska zdôvodnenia, prečo súd nekoná v mojej veci...

... Bez ohľadu na to, či z objektívnych dôvodov na strane súdu alebo zo subjektívnych dôvodov pri konaní na strane sudcu dochádza k priedahom, ja mám právo garantované ústavou a medzinárodnými zmluvami na rozhodnutie veci bez zbytočných priedahov. Je

zrejme, že toto v mojom prípade nie je zabezpečené a prietahy trvajú a moja právna neistota trvá už cca 15 rokov, čo je vzhľadom na priemernú dĺžku ľudského života nezanedbateľný časový interval.“

7. Procesné úkony okresného súdu uvedené v jeho vyjadrení (bod 6.1) považoval ústavný súd za preukázané, pretože sa zhodujú s jeho zisteniami a vyplývajú zo súdneho spisu okresného súdu predloženého na nahliadnutie 10. októbra 2018.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

9. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017, ktoré bolo pôvodne vedené pod sp. zn. 3 T 96/2004.

11. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty nielen obvineného, ale aj poškodeného ako strán v trestnom konaní, sa sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02). Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota strán v trestnom konaní neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcich ďalších výrokov nastoľujúcich práva a povinnosti. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v konaní pred súdom, ktorý čo najskôr odstráni stav jeho právnej neistoty, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

12.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je trestné konanie, ktoré sa formálne začalo síce na základe zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu, ale ide o jedno a to isté konanie, v ktorom bola podaná na sťažovateľa obžaloba 12. júla 2004 (pozri body 2 a 3). Najvyšší súd zrušil označené právoplatné rozsudky okresného súdu a krajského súdu z dôvodu, že bol porušený zákon (Trestný poriadok účinný do 31. decembra 2005, pozn.), a to najmä pre naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a porušenie zákona v ustanoveniach § 256, § 101 ods. 1, § 100 ods. 1 a 2 a § 108 v neprospech sťažovateľa ako obžalovaného (pozri podrobnejšie rozsudok najvyššieho súdu na s. 42 až s. 49 – viaceré úkony orgánov činných v trestnom konaní a okresného súdu súvisiace s vykonávaním dokazovania boli postihnuté vadou, pozn.). Trestné konanie vedené proti sťažovateľovi pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a pre trestný čin

znásilnenia tak stále nie je právoplatne skončené (rozhodovanie o vine a treste za spáchané skutky proti svojej bývalej manželke), ktoré sa začalo v júli 2004 podaním obžaloby Okresnou prokuratúrou Žilina. Okresný súd sa k prípadnej zložitosti veci nevyjadril.

12.2 Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu označených základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri preskúmaní spisu nezistil podstatnú okolnosť, ktorou by sťažovateľ prispel k zbytočným priet'ahom v namietanom konaní, ale jeho procesné návrhy a sťažnosti, ktoré v doterajšom priebehu trestného konania uskutočnil, boli snahou dosiahnuť priaznivé rozhodnutie v konaní pred súdom spočívajúce v nevyslovení viny sťažovateľa za údajné spáchanie dvoch skutkov násilnej povahy, čo mu nemožno vytknúť (pozri vyjadrenie okresného súdu v bode 6.1).

12.3 Tretím hodnotiacim kritériom bol postup samotného okresného súdu. Úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či konkrétny postup okresného súdu v trestnom konaní nie je z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený (obdobne pozri napr. I. ÚS 13/00). Za zbytočný priet'ah v konaní pred súdom ako posledného štádia trestného konania možno považovať dobu jeho nečinnosti alebo zjavne neefektívnej činnosti pri naplňaní účelu Trestného poriadku, predovšetkým požiadavky, aby trestné činy boli náležite zistené. Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie. V okolnostiach prípadu je zrejmé, že od podania obžaloby uplynulo 14 rokov a sťažovateľ je teraz reálne stále v stave dlhodobej právnej neistoty, čo nemožno v žiadnom prípade akceptovať. Celková doba konania tak sama osebe nevyžaduje, aby ústavný súd skúmal bližšie aj jednotlivé procesné úkony okresného súdu, prípadne obdobia jeho nečinnosti alebo uvádzal príklady neefektívnej činnosti. Trvanie trestného konania je už samo osebe celkom jednoznačne

neprimerané. Táto doba sa ešte navyše reálne predĺži o niekoľko ďalších mesiacov, keďže druhýkrát okresný súd ešte po zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu nerozhodol.

13. Podľa názoru ústavného súdu konania, ktoré trvajú tak neobyčajne dlho, ako to bolo v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia ako celku považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 173/05, IV. ÚS 251/05, II. ÚS 3/09).

14. Obranu okresného súdu spočívajúcu v personálnych problémoch ako dôvode, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99, III. ÚS 17/02, I. ÚS 12/2018) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní.

15. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 117/2017, ktoré je iba pokračovaním trestného konania pod sp. zn. 3 T 96/2004 po rozhodnutí najvyššieho súdu (bod 2), došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

16. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

III.

17. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 € z dôvodov uvedených v sťažnosti v bode IV na s. 6 až s. 8. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajší postup okresného súdu (pozri bod 12.3), správanie sťažovateľa (pozri bod 12.2.), ale najmä celkovú dĺžku prebiehajúceho konania a skutočnosť, že po podaní sťažnosti ústavnému súdu nebolo vo veci ešte rozhodnuté, považoval ústavný súd za nevyhnutné priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde v ním požadovanej sume (bod 3 výroku).

18. Ústavný súd podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde napokon rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním. Sťažovateľ si uplatnil náhrada trov právneho zastúpenia v sume 488,13 € (3 úkony právnej služby v roku 2018 po 153,50 € – prevzatie a príprava zastúpenia, sťažnosť a vyjadrenie k stanovisku okresného súdu a 3 x režijný paušál po 9,21 €).

19. Keďže táto uplatnená suma trov právneho zastúpenia je vypočítaná v zmysle príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, ústavný súd mu priznal trovy za tri úkony právnej služby. Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný vyplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde), tak ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

20. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok; to neplatí, ak rozhodnutím orgánu medzinárodnej organizácie zriadeného na uplatňovanie medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, vznikne Slovenskej republike povinnosť v konaní pred ústavným súdom znovu preskúmať už prijaté rozhodnutie ústavného súdu (čl. 133 ústavy).

V Košiciach 14. novembra 2018